

SJABLOON VOOR ZIENSWIJZEN BIJ GR-BEGROTINGEN 2019 WEST-BRABANT

	Gemeenschappelijke regeling: GGD West-Brabant
1	Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente? De GGD heeft alle stukken tijdig ingediend: <ul style="list-style-type: none">- de Kaderbrief 2019 is voor 1 februari 2018 naar raad en college gestuurd;- de Beleidsbegroting 2019 en de Jaarstukken 2017, inclusief accountantsverklaring zijn voor 15 april 2018 toegestuurd.
2	Is voldaan aan het nieuwe BBV De Begroting dient te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat de voorgeschreven gegevens in de Begroting dienen te worden opgenomen, waaronder: <i>Financiële kengetallen</i> De kengetallen staan vermeld in hoofdstuk 8 Weerstandsvermogen. <ul style="list-style-type: none">- Netto schuldquote is 22% (Begroting 2018: 20%)- Solvabiliteitsratio: 28% (Begroting 2018: 31%)- Structurele exploitatieruimte: 0% (Begroting 2018: 0%)- Weerstandsvermogen: 25% (Begroting 2018: 55%) Er is geen toelichting opgenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen, waardoor het lastig is deze kengetallen goed te interpreteren. De verschillenanalyse 2018 / 2019 ontbreekt en er is geen berekening van het EMU-saldo opgenomen. <i>Overhead</i> Alle indirecte kosten dienen centraal op 1 post te worden begroot. In de begroting 2019 ontbreekt echter de specificatie van de overhead alsmede de verplichte indicatoren die het BBV voorschrijft (% van de totale lasten).
3	Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d. De GGD is in het leven geroepen om namens de West-Brabantse gemeenten de in de Wet Publieke gezondheid aan de gemeenten opgedragen taken uit te voeren. Het beleid van de GGD richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in West-Brabant, in het bijzonder die van de meest kwetsbaren. Positieve gezondheid / gezondheidspreventie is centraal uitgangspunt. De GGD voert op onderdelen ook taken uit die vallen onder andere wetgeving, bijvoorbeeld de wet op de Veiligheidsregio's. Beleidsbegroting GGD 2019 In de in hoofdstuk 1 omschreven ambities en doelen wordt vooral het 'wat' ingevuld. In hoofdstuk 2 werkt de GGD in de plannen per team uit 'hoe' zij dit gaat doen. Voor het nader richting geven en kunnen maken van keuzes, is het voor de gemeenten nodig dat in volgende begrotingen de ambities en doelen concreter en resultaatgericht worden verwoord. <i>Maatschappelijke ambities</i> 1. <u>Gezonde en Veilige leefomgeving</u> De GGD speelt adequaat in op de nauwe verbondenheid tussen Gezondheid en Omgevingswet, zoals bleek tijdens de in december gehouden Week van de Publieke gezondheid. In steeds meer gemeenten is sprake van goede samenwerking en levert de GGD via het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid, haar deskundigheid op het snijvlak van gezondheid – ruimtelijke ordening -

milieu. Gezondheid als een alle domeinen en disciplines overstijgend aandachtsveld. Intensieve betrokkenheid bij het sociaal en zorgdomein krijgt verbreding naar het ruimtelijk-fysieke domein.

2 Verdere structuurverbetering Bestrijding infectieziekten

Diverse factoren maken het risico op uitbraak van infectieziekten groter: (1) toename van zoönose (ziekten die van dier op mens overgaan), (2) globalisering (reisgedrag inwoners en wereldhandel), (3) antibioticaresistentie van bacteriën en (4) afnemende vaccinatiegraad. Tevens blijven ouderen langer thuis wonen en zijn extra inspanningen nodig ter voorkoming van de verdere stijging van seksueel overdraagbare aandoeningen bij risicogroepen als drugsgebruikers en prostituees.

Voor 2018 en 2019 stelden de gemeenten een (extra) bijdrage van € 250.000,- beschikbaar voor een beleidsintensivering. Dit omdat de financiële ruimte ontbrak om via 'oud voor nieuw' deze intensivering te realiseren. Naast een goed bestrijdingsapparaat is een forse beweging naar de voorkant gewenst: meer aandacht voor preventie. In 2019 brengt de GGD de extra inspanningen en resultaten en het gewenste vervolg in beeld; een goed moment hiervoor is de BURAP. In de Beleidsbegroting 2020 dient de GGD een voorstel op te nemen, zodat een besluit kan worden genomen over het al dan niet verlengen van deze intensivering.

Zorgelijk is dat de vaccinatiegraad in West-Brabant onder het landelijk gemiddelde blijft. Wij vragen de GGD zich in 2019 in te spannen deze ontwikkeling te keren; binnen de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in samenwerking met Careyn en Thuiszorg West-Brabant (TWB).

3 Data-gedreven Publieke gezondheid

Via real time data op diverse terreinen kunnen nieuwe inzichten worden verworven, vernieuwende aanpakken ontwikkeld en gerichte preventieve maatregelen worden genomen. Gezamenlijke duiding van cijfers vult de GGD aan met kwalitatief onderzoek. In 2019 zal dit een vlucht nemen. De GGD verwacht gemeenten te kunnen adviseren en bouwstenen te leveren voor maatregelen die een positief effect hebben op de publieke gezondheid.

De gemeenten onderschrijven het belang van data om inzage te krijgen in ontwikkelingen en problematiek, maar willen graag meer inzicht in de meerwaarde van het koppelen van de diverse data, afgezet tegen de kosten en het rendement.

4. Aanpak sociaaleconomische gezondheidsverschillen en leefstijl

In 2019 wil de GGD de aanpak van gezondheidsverschillen meer richting geven door preventie als structurele oplossing in te zetten. Doel is gezondheidsachterstanden duurzaam terug te dringen. Dit door slimme samenwerkingsrelaties aan te gaan met overheidsinstanties en bedrijfsleven. De GGD heeft de ambitie om in 2019 de eerste preventiecoalities op leefstijlonderwerpen te smeden.

De GGD levert haar bijdrage aan specifieke aanpakken voor kwetsbare kinderen, laaggeletterden, campingbewoners, mensen met verward gedrag, prostituees, dak- en thuislozen en kwetsbare ouderen. Een recent voorbeeld van deze vangnetfunctie is de zorgcoördinatie op Fort Oranje.

Het uitstapprogramma prostituees (RUPS) valt onder deze ambitie. In de afgelopen 2,5 jaar is in West-Brabant (subregio's De Baronie en Markiezaten) een RUPS-programma uitgevoerd. Het Regeerakkoord kondigt structureel geld aan voor een landelijk dekkend RUPS-netwerk. Omdat een gat voor 2018 werd voorzien, is ter overbrugging € 150.000,- uit het GGD-resultaat 2016 beschikbaar gesteld. Hiermee wordt o.a. de inzet van maatschappelijk werk in de regio bekostigd. Pas halverwege 2019 is duidelijk welk bedrag het rijk voor West-Brabant beschikbaar stelt. Met het per 2019 opnemen van max. € 150.000,- in de GGD-begroting kan RUPS voortgezet worden en is geborgd dat de gemeenten zorgen voor de door het Rijk gevraagde cofinanciering. Uit bestaande middelen zet de GGD SOA-verpleegkundigen in en ziet toe op de hygiëne in seksgelegenheden.

5. Verder doorpakken met JGZ

Met de invoering van het nieuwe basispakket JGZ is meer tijd beschikbaar voor kwetsbare kinderen. Sociale en digitale innovaties worden ontwikkeld; jeugdigen en hun ouders kunnen zo zelf keuzes maken en er kan perspectief aan hen geboden worden. Doel is dat ouders worden aangemoedigd om zelf regie te pakken over hun gezondheid en over die van hun kinderen.

In het kader van de in 2017 gemaakte harmonisatieafspraken voor de JGZ zijn met de gemeenten prestatie-indicatoren vastgesteld die op lokaal niveau resultaten zichtbaar maken. Eind 2019 vindt definitieve besluitvorming plaats over de inhoud en omvang van 'Lokaal verbinden' (met een

maximale omvang van 10% van het basispakket). Dan is duidelijk welke verbindingen lokaal gelegd moeten worden (inhoud) en wat op collectief niveau de maximale omvang en budget voor de basistaak 'Lokaal verbinden' zijn? Gemeenten kunnen extra lokale activiteiten afnemen als plustaken.

Efficiency op de JGZ: 2019 is het 2de uitvoeringsjaar van het basispakket en het 1^e jaar van de 3-jarige tariefharmonisatie o.b.v. het in het AB vastgestelde ingroei- en compensatietraject (2019: 66% compensatie; 2020: 33% compensatie; 2021: 100% doorrekening van de meerkosten). Dit efficiencyvoordeel geldt alleen voor gemeenten waar de GGD de JGZ voor 0 – 18 jaar uitvoert. (Dit geldt dus niet voor de gemeente Steenberghe waar de JGZ van 0-4 jaar door Thuiszorg West-Brabant wordt uitgevoerd).

Per 2019 wordt het rijksvaccinatieprogramma (RVP) verankerd in de Wet Publieke gezondheid. De uitvoering en financiering komen onder verantwoordelijkheid van de gemeenten die een vergoeding ontvangen via een uitkering in het Gemeentefonds. De GGD voert het RVP uit binnen het door de gemeenten ontvangen budget; dit budget wordt verdeeld tussen GGD, TWB en Careyn (de andere uitvoerders van de JGZ 0 – 4 jaar).

Hoofdstuk 2: Zelforganiserende teams en prestatie-indicatoren

In de richtlijnen voor 2018 en 2019 is de GGD verzocht de prestatie-indicatoren te optimaliseren. De indicatoren zijn in overleg met de gemeenten bijgesteld en geactualiseerd.

Sinds enige tijd werkt de GGD met zelforganiserende teams die werken aan de vormgeving van de ambities. Met hoofdstuk 2 van de Beleidsbegroting 2019 "Basis op orde" wordt een nadrukkelijke link gelegd tussen de te onderscheiden teams, de taken die zij uitvoeren en de hierbij horende relevante indicatoren en te leveren prestaties. Via <http://ggdwestbrabantjaarverslag.nl> brengt de GGD de belangrijkste in 2017 behaalde resultaten in beeld; ook lokale cijfers zijn aanwezig. Een doorontwikkeling van de indicatoren richting resultaat en outcome is wenselijk.

Flexibilisering

Gemeenten en GGD voeren al langer het gesprek over meer keuzevrijheid en flexibele producten. Inmiddels kunnen gemeenten naar eigen wens inspecties kinderopvang afnemen en is een deel van het voormalige maatwerk binnen de JGZ omgezet in de mogelijkheid tot al dan niet afnemen van plusproducten. De in voorgaande jaren ingezette flexibiliseringsbeweging wordt nu alleen benoemd bij de JGZ en Technische hygiënezorg. Over de gehele linie bestaat behoefte aan grotere keuzevrijheid en flexibelere GGD producten; meer marktwerking door verruiming van de mogelijkheid tot afname van plustaken. Het is van belang dat de GGD dit uitwerkt en realiseert. In de beleidsbegroting wordt een visie op voortgaande flexibilisering van het takenpakket gemist.

Aansluiting op sociaal domein

Gemeenten zijn ver gevorderd in de transformatie binnen het sociaal domein: een beweging naar voren (het voorliggende veld) waardoor het beroep op duurere voorzieningen afneemt. De GGD sluit steeds beter aan op ontwikkelingen in het sociaal domein, maar dient alert te blijven op de rol die zij heeft binnen ketenaanpakken; soms is dit volgend en niet leidend.

2de Begrotingswijziging 2018 – kosten applicatie Kidos

Het betreft een budgettair neutrale begrotingswijziging en heeft betrekking op de aanbesteding voor de applicatie voor de uitvoering van het JGZ-werkproces – Kidos – dat is afgerond met een hernieuwd meerjarig contract. Hoe deze wijziging verder gestalte krijgt, zie onder hoofdstuk 4. Kidos is een ketendossier dat verder strekt dan alleen de JGZ. Risicosignalering, doorverwijzing en monitoring maakt Kidos een totaaloplossing voor het jeugd domein. Kidos biedt ouders en verzorgers selfservice mogelijkheden door de inzet van het ouderportaal.

4 Financiële aandachtspunten

Berekening prijs- en loonindexcijfer

Financiële richtlijnen 5 en 6 schrijven voor dat het loonindexcijfer wordt geraamd conform de geldende CAO en dat het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling BBP uit de septembercirculaire 2016 (of een actuelere circulaire) de basis vormt voor de toe te passen indexering voor de begroting 2019.

De GGD hanteert een eigen methodiek om de prijs- en loonindexcijfers te berekenen en wijkt

hiermee af van de financiële richtlijnen 5 en 6 die door de raden zijn meegegeven voor de kadernota/beleidsbegroting 2019 van de GGD (en andere gemeenschappelijke regelingen). De gehanteerde berekeningsmethodiek is evenwel tijdig door het AB vastgesteld en uitvoerig toegelicht in de kadernota. De GGD voldoet hiermee aan de gestelde financiële richtlijnen. De GGD hanteert voor 2019 een indexatiecijfer van 2,65%; voor de JGZ een indexatiecijfer van 2,58%. Op basis van deze twee indexatiecijfers is de gemeentelijke bijdrage 2019 berekend.

Ontbreken van financiële analyses 2018 – 2019

Vanuit het BBV wordt voorgeschreven dat er een verschillenanalyse tussen beide begrotingsjaren in de begroting dient te worden opgenomen. Deze financiële analyse ontbreekt waardoor het niet mogelijk is om snel inzicht te krijgen in de grootste wijzigingen tussen 2018 en 2019. Dit is wel van belang om zicht te hebben op de belangrijkste ontwikkelingen/verschillen tussen beide jaren.

Reservevorming

Dit is een belangrijk financieel aandachtspunt voor de GGD.

Op basis van spelregel 5 van de Nota Verbonden partijen is in de financiële richtlijnen voor 2019 opgenomen dat een eventueel positief resultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Hiervan kan eventueel afgeweken worden indien intern andere afspraken gelden die door het AB zijn vastgesteld (de GGD kent een Nota reserves en voorzieningen). Bij afwijking dient de GGD dit expliciet via een voorstel tot resultaatbestemming (zienswijze mogelijk) aan het AB voor te leggen.

Bij actualisatie van de Nota Reserves en Voorzieningen van de GGD dient een discussie met de deelnemende gemeenten plaats te vinden over de noodzaak, omvang en berekeningsmethodiek van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve, waarbij spelregel 5 van de Nota Verbonden Partijen als uitgangspunt dient.

Risicoparagraaf

De totale omvang van de gekwantificeerde risico's roept de nodige vraagtekens op. Het verwachte gevolg op € 6,8 miljoen. Het maximale gevolg wordt gesteld op 37,1 miljoen, qua omvang gelijk aan de totale GGD-begroting 2019. Het is de vraag of de opgenomen risico's daadwerkelijk als risico moeten worden gekwalificeerd en of de omvang van de risico's reëel is. Verder dient, mede in het licht van de nota Verbonden partijen kritisch te worden gekeken naar de gewenste weerstandsratio.

Opdracht om in samenspraak met deelnemers risico's kritisch te bekijken en te komen tot een reële vulling van de risicoparagraaf. Hierbij moet ook worden bepaald hoe om te gaan met de omvang van de risico's en het benodigde weerstandsvermogen en de gewenste weerstandsratio, ook in relatie tot de Nota Verbonden partijen waarin is opgenomen dat de deelnemers garant staan voor het weerstandsvermogen indien risico's zich voordoen.

Bestemmingsreserve huisvesting

De meerjarenbegroting kent vanaf 2019 een tekort van € 532.000 dat wordt gedekt door eenzelfde onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvesting. Uit de meerjarenbegroting is echter niet op te maken dat het tekort het gevolg is van hogere huisvestingslasten en dat de onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvestingskosten terecht is.

Eind 2019 is de omvang van de bestemmingsreserve huisvesting € 1.831.857. De meerjarenbegroting onttrekt in de periode 2020 – 2023 jaarlijks een bedrag van € 532.000. Dit is een totale onttrekking van € 2.128.000. Onduidelijk is of er in deze periode ook dotaties aan de reserve plaatsvinden. Indien dit niet het geval is, dan zou dit betekenen dat er onvoldoende dekking in 2023 is omdat de reserve "leeg" is.

De GGD heeft toegezegd dat zij in 2018 komt met een huisvestingsvisie. Belangrijk aandachtspunt in deze huisvestingsvisie is gezien de bovenstaande punten dan ook de voeding en benutting van de bestemmingsreserve huisvesting.

1^e Begrotingswijziging 2018 – CAO-wijziging

Het Algemeen Bestuur besloot de begroting te wijzigen om de gevolgen van de nieuwe CAO gemeenten voor het begrotingsjaar 2018 te verwerken. De GGD heeft deze begrotingswijziging al verwerkt in haar Beleidsbegroting 2019.

2e Begrotingswijziging 2018 – kosten applicatie Kidos

In 2017 is de aanbesteding voor de applicatie Kidos voor de uitvoering van het JGZ-werkproces afgerond met een hernieuwd meerjarig contract. In het contract zijn afspraken gemaakt over het jaarlijkse gebruik en de kosten daarvan (licentiekosten), als ook over de investeringen in nieuwe en uitgebreide functionaliteiten (afschrijvingskosten). In de meerjarenbegroting was rekening gehouden met zowel de licentiekosten als afschrijvingskosten.

In de uitwerking van de aanbesteding en contractering is besloten om niet langer uit te gaan van een 'eigendomsmodel', maar van een 'leveranciersmodel'. Als gevolg daarvan kunnen de voorgenomen investeringen niet meer worden gezien als een 'bezit' dat op de balans staat en waar over periodiek wordt afgeschreven. De investeringen worden nu 'aanvullende diensten' waarvoor kosten gemaakt worden in het jaar dat deze aanvullend diensten ook daadwerkelijk worden geleverd.

Dit heeft impact op de begrotingsraming van JGZ, want deze gaat meerjarig uit van jaarlijkse afschrijvingskosten en niet van een eenmalige kostenpost. Het gaat om een eenmalig bedrag van € 556.000 ten laste van de exploitatie van 2018.

De begrotingswijziging stelt voor om de dekking voor deze eenmalige kosten vanuit de algemene risicoreserve ter beschikking te stellen aan de JGZ en vanuit de meerjarenbegroting JGZ over de jaren 2019 t/m 2022 jaarlijks € 139.000 terug te storten in de algemene risicoreserve. Daarmee is deze begrotingswijziging budgettair neutraal.

5 Financieel overzicht

GGD (x € 1.000)	Begroting 2017	Resultaat 2017	Begroting 2018	Ontwerpbegroting 2019
Totaal GR	28.351	489	35.394	35.165
Bijdrage gemeente Steenbergen	444	438	470	474

6 Overige aandachtspunten

7 De zienswijze

- De raad gaat ervan uit dat de GGD:
 - In 2019 onderzoek doet naar mogelijkheden tot verdere flexibilisering van haar productenaanbod. Doel is een kleiner basispakket en grotere keuzevrijheid voor gemeenten. Duidelijkheid is gewenst over welke taken wettelijke basistaken zijn.
 - Ervoor zorgt dat eind 2019 de definitieve inhoud en omvang van de functie 'Lokaal verbinden' door haar AB is vastgesteld.
 - Ten aanzien van de ambitie op het gebied van data-gedreven publieke gezondheid inzicht geeft in de meerwaarde van het koppelen van de verschillende data, afgezet tegen kosten en rendement.
 - Het rijksvaccinatieprogramma uitvoert binnen de via het Gemeentefonds aan de gemeenten beschikbaar gestelde middelen. Samen met TWB en Careyn zorgt de GGD voor evenredige verdeling van de middelen.
- Wij verwachten dat de GGD met de gemeenten blijft werken aan verdere optimalisering van de prestatie-indicatoren binnen de te onderscheiden productgroepen/teams. Naast de opname in beleidsbegroting en het inhoudelijk jaarverslag, brengt de GGD vanaf 2017 de belangrijkste resultaten nu ook digitaal in beeld. Als volgende stap vooruit vraagt de raad naar een resultaatbeschrijving (incl. beter inzicht in outcome), collectief en per gemeente.
- In onze zienswijze bij de Beleidsbegroting 2018 gingen wij voor 2018 en 2019 akkoord met

een beleidsintensivering op het gebied van infectieziektebestrijding. Ten aanzien van het eventueel continueren van deze intensivering in 2020 e.v. stellen wij de voorwaarde dat in de Beleidsbegroting 2020 een voorstel is opgenomen op basis waarvan de raad wel of niet instemt met continuering. Financiering op basis van 'oud voor nieuw' is hierbij een optie.

4. Ten aanzien van de RUPS-aanpak vraagt de raad de GGD:
 - Zo snel als mogelijk duidelijkheid te geven over de hoogte van het benodigde budget voor de cofinanciering in 2019. Zij legt hiervoor een besluit voor aan het AB;
 - In de Beleidsbegroting 2020 een voorstel op te nemen waarin de hoofdlijnen van de beoogde aanpak zijn beschreven en duidelijkheid wordt gegeven over de hoogte van de jaarlijkse bijdrage van de gemeenten. Deze cofinanciering staat in verhouding tot het rijksbudget en mag in totaal niet hoger zijn dan € 150.000,-.
5. De raad hecht eraan dat de GGD:
 - a. Haar bedrijfsvoering volledig op orde krijgt en ervoor zorgt dat er in de komende jaren geen overschrijdingen op rechtmatigheid meer plaatsvinden;
 - b. In de tweede helft van 2018 in samenspraak met de gemeenten de risico's kritisch bekijkt en tot een reële vulling van de Risicoparagraaf komt. Hierbij moet worden bepaald hoe om te gaan met de omvang van de risico's, het benodigde weerstandsvermogen en de gewenste weerstandsratio: uitgangspunt hierbij is het bepaalde in de Nota Verbonden partijen dat de deelnemende gemeenten garant staan voor het weerstandsvermogen indien risico's zich voordoen.
6. De raad vraagt de GGD haar AB een voorstel voor te leggen op basis waarvan het AB:
 - het besluit neemt dat de GGD per 2020 de loon- en prijsindexering toepast conform de financiële richtlijnen die de raad jaarlijks meegeeft, óf
 - vaststelt dat de al meerdere jaren door de GGD gehanteerde berekeningswijze gehandhaafd blijft.
7. De raad gaat ervan uit dat:
 - a. de GGD uiterlijk in het derde kwartaal van 2018 een huisvestingvisie presenteert, waarin een duidelijke onderbouwing is opgenomen van de voeding en onttrekkingen aan de bestemmingsreserve huisvesting.
 - b. de begroting 2020 van de GGD volledig voldoet aan de gestelde eisen in het BBV.
8. De raad gaat akkoord met de 1^e en 2^e begrotingswijziging 2018.